

Rammer for kvalitet og relevans

J.nr. 2013-7060-04
NB

Den offentlige debat om universitetsuddannelserne fokuserer for tiden på kvalitet og relevans. Dagsordenen er, at man efter en periode med fokus på, at flere skal have en uddannelse, nu må flytte fokus til også at understøtte universiteternes arbejde med uddannelsernes kvalitet og relevans.

Det ligger i universiteternes DNA at skulle uddanne til det højeste niveau og til beskæftigelse. Det er da også Danske Universiteters opfattelse, at universiteterne udbyder uddannelser med høj international kvalitet og relevans for arbejdsmarkedet. Udgangspunktet er således godt, men man bør altid arbejde for forbedringer. Det gør universiteterne dagligt, men det vil være velkomment med en hjælpende hånd. Opgaven kan nemlig ikke løftes af universiteterne alene – også studerende, politikere, ministerier og ikke mindst virksomhederne har en opgave.

Derfor vil Danske Universiteter gerne følge op på Produktivitetskommissionens rapport og spille ind til bl.a. Ekspertudvalget om kvalitet og relevans med nogle pointer:

1. Danske Universiteter støtter et arbejde for at øge private virksomheders interesse for at ansætte højtuddannede. Derfor har Danske Universiteter og Akademikerne offentliggjort et katalog med forslag til initiativer. Herunder er der et forslag om virksomhedskandidater udformet i tæt samarbejde med erhvervslivet og med særligt hensyn til behovene hos mindre og mellemstore virksomheder.
2. Alle studerende på danske universitetsuddannelser skal tilbydes uddannelser på et højt niveau og med relevans for arbejdsmarkedet. Men det vil også være en god idé at give mulighed for, at de særligt dygtige og/eller engagerede studerende kan tilbydes noget ekstra. Universiteterne har allerede taget mange initiativer til dette – seneste opgørelse viser knap 50 forskellige tiltag – men det vil være en stor hjælp, hvis man løfter ECTS-loftet. Hvis ECTS-udvidelsen skal finde bred anvendelse i sektoren, er det en forudsætning, at de ekstra ECTS udløser taxameter.
3. Danske Universiteter støtter taxametersystemet men kan se en idé i at tilbageføre færdiggørelsesbonusordningen til de ordinære taxametre. Derved kan man skabe et mindre komplekst finansieringsystem. Forslaget skal ses i lyset af indførelsen af Fremdriftspakkens binding af knap 1 mia. kr., der kun udløses, hvis universiteterne indfrier politisk fastsatte mål om at reducere gennemførelsestiden.
4. Danske Universiteter finder det naturligt, at der også er drøftelser af alternative modeller til uddannelsesfinansiering. Det er dog afgørende, at sådanne modeller bliver konkrete og præcise, så fordele og ulemper kan vurderes reelt – ellers kommer debatten ikke ud over hypoteser og spekulation. Derudover bør universiteterne inddrages i udviklingen af et nyt bevillingssystem, så

der tages højde for de eventuelle administrative komplikationer, der måtte være. Samtidig bør et eventuelt nyt system sikre følgende tre ting.

- A. Bevillinger og studentertal/-aktivitet skal følges ad – ellers bliver det alt for let at bruge systemet til beskæringer og dermed kvalitetspres!
 - B. Bevillingen per studerende skal som minimum fastholdes på det nuværende niveau – et nyt system må ikke anvendes som besparelsesinstrument!
 - C. Systemet skal skabe bevillingsmæssig forudsigelighed, så universiteterne kan planlægge langsigtet – uforudsigelighed vil kun føre til økonomisk tilbageholdenhed og dermed færre undervisere og færre timer.
5. Kvalitet og relevans er ikke de eneste mål, der sættes op fra politisk hold. Andre mål er hurtig gennemførelse og sammenhæng i uddannelsessystemet. Det kan derfor være relevant at overveje, om de forskellige krav og mål i praksis kommer til at spænde ben for hinanden. Eksempelvis:
- A. Skaber det faglige problemer, at man har beskåret muligheden for uddannelsesmæssig supplerung for professionsbachelor, der søger ind på en universitetsuddannelse?¹
 - B. Skaber Fremdriftspakkens krav om, at de studerende skal tilmeldes 30 nye ECTS per semester plus evt. efterslæb af ECTS fra tidligere år et meningsfuldt pres på de svageste studerende – og kan det påvirke kvaliteten af uddannelserne på længere sigt?
 - C. Er det problematisk for uddannelsernes progression, at man på grund af Fremdriftspakken kan blive nødt til at tilmelde sig fag, selv om man ikke har bestået de relevante forudsætningsfag?
 - D. Kan Fremdriftspakkens fokus på fremdrift medføre et øget frafald og dermed underminere de finansielle forudsætninger?
6. Kvalitet og relevans styres af mange forskellige instrumenter, og man bør søge at finde styringsinstrumenter, der svarer til styringsbehovet. Det vil være hensigtsmæssigt at se på alle de eksisterende styringsinstrumenter i en analyse, og ikke kun på uddannelsesfinansiering. Ikke mindst bør akkreditering, udviklingskontrakter og ministerielle tilsyn indgå i en undersøgelse.
7. Der er flere røster fremme om dimensionering af uddannelserne – og bl.a. Produktivitetskommissionen taler om behovet for prognoser. Danske Universiteter støtter ikke forslag om central dimensionering af uddannelsesudbuddet men efterspørger mere konkrete bud på, hvorledes et arbejdsmarkedsprognosesystem kan se ud, hvis det skal kunne støtte den enkelte studerende i opgaven med at vælge uddannelse med gode beskæftigelsesmuligheder.
8. Danske Universiteter støtter, at kvalitet og relevans i Danmark sammenholdes med erfaringer fra udlandet. Her er det blot afgørende at huske på, at andre lande har andre rammevilkår. Eksempelvis kan skatteforhold, støtte muligheder og rabatordninger for studerende afvige meget fra de danske forhold.

Danske Universiteter, januar 2014

¹ Se f.eks. Danmarks Akkrediteringsinstitutions rapport ”Den svære overgang”.